

Obsah

Úvodem	9
1 KONCEPCE A ÚKOLY ČESKOSLOVENSKÉ PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVY	
1.1 Cíl předškolní výchovy	11
1.2 Místo předškolní výchovy v československé výchovně vzdělávací soustavě	12
1.3 Znaky koncepce socialistické předškolní výchovy	13
1.4 Program výchovné práce a úkoly jednotlivých složek výchovy	14
2 ZÁSADY, METODY A PROSTŘEDKY SOCIALISTICKÉ PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVY	
2.1 Výchovné zásady	17
2.1.1 Úloha výchovných zásad v praxi	17
2.1.2 Uplatnění výchovných zásad u dětí do tří let	18
2.1.3 Uplatnění výchovných zásad u dětí od tří do šesti let	19
2.2 Výchovně vzdělávací metody	22
2.2.1 Základní rozdělení metod	22
2.2.2 Metody výchovy dětí do tří let	23
2.2.3 Metody výchovy dětí od tří do šesti let	26
2.3 Výchovné prostředky	29
2.3.1 Základní charakteristika výchovných prostředků	29
2.3.2 Specifika výchovných prostředků u dětí do tří let	30
2.3.3 Specifika výchovných prostředků u dětí od tří do šesti let	33
3 JEDNOTNÝ SYSTÉM PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVY A JEHO NÁVAZNOST	
3.1 Pojetí jednotného systému předškolní výchovy	36
3.2 Horizontální návaznost výchovného působení na dítě	38
3.2.1 Návaznost jeslí a rodiny	38
3.2.2 Návaznost mateřské školy a rodiny	41
3.3 Vertikální návaznost výchovného působení na dítě	46
3.3.1 Návaznost jeslí a mateřské školy	47
3.3.2 Návaznost mateřské školy a základní školy	49
3.4 Přípravná oddělení — obsah a metody práce	53
4 UPLATNĚNÍ VĚKOVÝCH ZVLÁŠTNOSTÍ	
4.1 Vývoj dítěte a jeho charakteristika	57
4.1.1 Zdravotnické hledisko na vývoj dětí do šesti let	59
4.2 Charakteristika vývoje v prvním roce života	60
4.2.1 Tělesný vývoj	60
4.2.2 Vývoj psychomotorický a sociální	61
4.3 Charakteristika vývoje v druhém roce života	64
4.3.1 Tělesný vývoj	64
4.3.2 Vývoj psychomotorický a sociální	64
4.4 Charakteristika vývoje v třetím roce života	67
4.4.1 Tělesný vývoj	67
4.4.2 Vývoj psychomotorický a sociální	67

4.5	Charakteristika vývoje ve čtvrtém roce života	70
4.5.1	Tělesný vývoj	70
4.5.2	Vývoj psychomotorický a sociální	71
4.6	Charakteristika vývoje v pátém roce života	74
4.6.1	Tělesný vývoj	74
4.6.2	Vývoj psychomotorický a sociální	75
4.7	Charakteristika vývoje v šestém roce života	78
4.7.1	Tělesný vývoj	78
4.7.2	Vývoj psychomotorický a sociální	78
5	PÉČE O DĚTI VYŽADUJÍCÍ ZVÝŠENOU POZORNOST	
5.1	Důvody zvýšené pozornosti	82
5.1.1	Děti nové	82
5.1.2	Děti nemocné	84
5.1.3	Děti s poruchami chování	85
5.1.4	Děti mentálně opožděné	89
5.1.5	Děti nezralé pro školu	90
5.1.6	Děti, které vyžadují zvláštní péči	92
6	USPOŘÁDÁNÍ ŽIVOTA DĚTÍ V PŘEDŠKOLNÍCH ZAŘÍZENÍCH	
6.1	Význam promyšleného uspořádání života dětí v předškolních zařízeních	94
6.1.1	Význam organizování života dětí	94
6.1.2	Kritéria a podmínky uspořádání života dětí a organizace dne	95
6.1.3	Zásady uspořádání života dětí v předškolních zařízeních	98
6.2	Organizace dne v jeslích	99
6.2.1	Metodika organizace dne v jeslích	99
6.2.2	Závazné pokyny a směrnice k organizaci dne v jeslích	103
6.3	Organizace dne v mateřské škole	104
6.3.1	Metodika organizace dne v mateřské škole	104
6.3.2	Závazné pokyny a směrnice k organizaci dne v mateřské škole	113
7	OSOBNOST VYCHOVATELE V PŘEDŠKOLNÍCH ZAŘÍZENÍCH	
7.1	Úloha sestry a učitelky v socialistické společnosti	115
7.1.1	Požadavky na osobnost sestry a učitelky	115
7.1.2	Profil osobnosti vychovatele v předškolních zařízeních	115
7.1.3	Specifika výchovné práce sestry a učitelky	117
7.2	Profesionální příprava sester a učitelk	119
7.2.1	Cíle a zaměření dalšího vzdělávání sester	121
7.2.2	Cíle a zaměření dalšího vzdělávání učitelk	122
8	PLÁNOVÁNÍ A HODNOCENÍ VÝCHOVNÉ VZDĚLÁVACÍ PRÁCE	
8.1	Obecné zásady pro plánování a hodnocení	124
8.1.1	Význam plánování	124
8.1.2	Program výchovné práce a jeho využití při plánování a hodnocení	124
8.1.3	Přístup k plánování a hodnocení	126
8.2	Druhy plánů a jejich zpracování	129
8.2.1	Pracovní plán jeslí	129
8.2.2	Pracovní plán mateřské školy	130

8.2.3	Plán výchovně vzdělávací práce	131
8.2.4	Příprava na výchovně vzdělávací práci	136
8.3	Hodnocení výchovně vzdělávací práce	141
8.3.1	Význam hodnocení a zásady jeho provádění	141
8.3.2	Hodnocení dítěte v jeslích	142
8.3.3	Hodnocení dítěte v mateřské škole	144
9	PRÁCE V JEDNOTŘÍDNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLE	
9.1	Charakteristika práce v jednotřídní mateřské škole	147
9.1.1	Funkce jednotřídní mateřské školy	147
9.1.2	Zvláštnosti práce v jednotřídní mateřské škole	148
9.1.3	Optimální využití specifiky jednotřídní mateřské školy pro výchovnou práci s dětmi	150
9.2	Uspořádání dne v jednotřídní mateřské škole	151
9.2.1	Zásady uspořádání dne v jednotřídních mateřských školách	151
9.2.2	Metodika vypracování denního programu v jednotřídní mateřské škole	152
9.2.3	Metodika využívání výchovných prostředků při práci v jednotřídní mateřské škole	156
9.3	Plánování a hodnocení výchovné práce v jednotřídní mateřské škole .	160
9.3.1	Specifika plánování v jednotřídní mateřské škole	160
9.3.2	Specifika hodnocení v jednotřídní mateřské škole	163
	Literatura	165
	Přílohy	169